

Торгівля вживаними предметами – «секонд-хенд» та перспективи її розвитку

Маргарита Ямкова

*КЕПІТ, здобувач спеціальності 076 «Комерційна логістика»,
кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: YamkovaMO@krok.edu.ua*

Ганна Пазєєва

*кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PazeevaA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6557-6890*

Відомо, вчені не одне десятиліття повторюють про катастрофічні наслідки глобальної зміни клімату: про зменшення об'єму льодового покриву, підвищення рівня світового океану, різкі перепади температур, збільшення концентрації вуглецю, метану, та оксиду нітрогену в атмосфері, забруднення водоймищ тощо [1, 2]. Справа може бути не в тому, чи економимо ми воду, світло, газ, а в тому що ми купуємо і як часто це відбувається.

Планета забруднена сміттям, звалища переповнені. Але нам все одно потрібно купляти меблі, одяг і інші речі. Покупка речей впливає на екологію більше ніж здається [3]. З цієї причини придбання речей у секонд-хенді є раціональним вибором, тому що купуючи використані речі, відбувається економія ресурсів, а також вже існуючі речі не потрапляють до звалища.

Торгівля вживаним одягом існує багато століть. Слово «секонд-хенд», за однією з версій, виникло ще в Англії XVII ст., коли королівський плащ передавався найвірнішим васалам, як особлива милість, на деякий час. Персону, яка носила одяг з королівського плеча, називали «другою рукою» (від англ. Secondhand), адже така людина вважалася довіреною особою короля [4, с.9]. З одного боку, перспектива розвитку торгівлі використаних речей — в підтримці у боротьбі з екологічною кризою.

До того ж існує явище «fastfashion» — «швидка мода», це недорогі речі, що продаються у мас-маркетах і актуальні тільки на один сезон [5]. І одяг є дешевими, але не якісним, тому він швидко псується і довго його не можливо носити. Тобто, споживачі змушені купляти більше одягу і частіше. Як наслідок, при промисловості забруднюється 20% води у світі [5,6] і використовується більше ресурсів на логістику, що призводить до 10% від всіх викидів вуглецю у світі [3]. А також, щоб задати одягу таку низьку ціну, виробники використовують низькооплачувану працю.

Страждає не тільки довкілля, а і люди, що виробляють одяг. Більшість заводів знаходяться у Східній Азії, де працівники потерпають від жахливих умов. Робітники можуть бути залучені на таку роботу через бідність, 80 % з яких це жінки віком від 18 до 23, і навіть молодше. За день робітники отримують менше трьох доларів [8]. Порушення норм безпеки про стан будівель відбуваються їх

обвали кожні 2-3 роки [7].

Разом з тим, обробка сировини для виготовлення одягу є небезпечна для робітників і кінцевих споживачів [3]. Адже, наприклад, при вирощуванні бавовни в ґрунт поступає величезна кількість різних хімічних речовин – пестицидів, інсектицидів, хімічних добрив, важких металів, хімічних барвників, відбілювачів та формальдегідів [9].

Особливо шкідливими є впливи дуже малих доз пестицидів протягом довгого часу. З'ясувалося, що 25 видів пестицидів викликали рак у піддослідних тварин, особливо рак печінки в мишей. Крім того, дослідження показали, що в організмі людей померлих від раку, цирозу печінки, високого кров'яного тиску, крововиливів у мозок і розм'якшення мозку, містяться досить високі рівні ДДТ чи похідних від нього продуктів ДДД і ДДЕ [10, с.22-23].

Іншою проблемою є поява поліестеру. Поліестер — улюблена сировина швидкої моди. З її появою його виробництво збільшилося і використовується мас-маркетами. Проблема в тому, що ця сировина не є органічною і на її створення витрачається більше ресурсу. Одяг з такого матеріалу не розкладається і з кожним пранням рештки мікропластику попадають у воду і йдуть по харчовому ланцюгу. Прикладом, є риба, яку ми споживаємо [7].

А з іншого боку, секонд-хенд — це не завжди екологічно. Бо придбання використаних речей не завжди страхує від проблем, що були розглянуті вище. Не можливо дізнатися в яких умовах був вироблений одяг з секонд-хенду: якими робітниками і скільки їм заплатили, чи використовувалися шкідливі для довкілля речовини обробки тканин і сировини, чи доставляли товар з іншого кінця світу і скільки пального було витрачено на це, яке пакування було на всіх етапах виробництва тощо [11].

Отже, перспективи розвитку торгівлі вживаними товарами є, але не такі великі: на жаль, купівля одягу з секонд-хенду не вирішує повністю екологічні проблеми, які склалися.

Ключові слова: секонд-хенд; торгівля; вживані товари; перспективи розвитку; екологія.

Список використаних джерел

1. Криворученко З. Р. ТЕНДЕНЦІЇ ТА МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ГЛОБАЛЬНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ЗМІН КЛІМАТУ. ТОВ "ДКС Центр. 2014. № 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=754> (дата звернення: 15.04.2022).
2. IPCC, 2013: *Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Stocker, T.F., D. Qin, G.-K. Plattner, M. Tignor, S.K. Allen, J. Boschung, A. Nauels, Y. Xia, V. Bex and P.M. Midgley (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, 1535 pp.
3. *Why Wearing Secondhand Clothing Is One of the Best Eco-Friendly Actions You Can Take*. Brightly. 2020. URL: <https://brightly.eco/why-wearing-secondhand-clothing-is-one-of-the-best-eco-friendly-actions-you-can-take/> (дата звернення: 15.04.2022).
4. Торгівля вживаними речами в світі та Україні. ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ. 2010. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Second_report_final.pdf (дата звернення: 15.04.2022).
5. Модне сміття: як fastfashion забруднює планету та що з цим робити. Громадське. 2019. URL: <https://hromadske.ua/posts/modne-smittya-yak-fast-fashion-zabrudnyuye-planetu-ta-sho-z-cim-robiti> (дата звернення: 15.04.2022).
6. THE WORLD BANK. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic> (дата звернення: 15.04.2022).
7. Тарасенко О. Fastfashion: чому наш одяг вбиває Землю. Format21. 2017. URL: <https://format21.org/2017/09/17/fast-fashion/> (дата звернення: 15.04.2022).
8. AN INDUSTRY READY FOR CHANGE. REMAKE. 2017. URL: <https://remake.world/themovement/> (дата звернення: 15.04.2022).
9. Що варто знати про бавовну. Українська макулатурна компанія. URL: <http://umktrade.com.ua/scho-varto-znaty-pro-bavovnu/> (дата звернення: 15.04.2022).
10. <http://ishchenkov.vk.vntu.edu.ua/file/8d3ca043c1bf9cd2cb03f0bc21963e0e.pdf>.
11. Червінська Я. Чому секунди – не завжди еко. Як купувати одяг і залишатися свідомим. THE VILLAGE. 2020. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/eco/301613-chomu-sekondi-ne-zavzhdi-eko-yak-kupuvati-odyag-i-zalishatisya-svidomim> (дата звернення: 15.04.2022).